

Marrubium (Jablečník)

čeleď: Lamiaceae

Pochází z teplých oblastí Evropy a Asie. Nejznámějším druhem je *M. vulgare*. Kvete v přeslenech nebo hlávkách. Můžou dohromady tvořit i klásky.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium alternidens

Marrubium alyssoides

Marrubium alysson

synonyma: *Beringeria plicata*, *M. alysson* var. *plicatum*, *M. plicatum*

oblasti: Andalusie, Itálie, Katalánsko, Středozeří

Pochází z oblasti středozeří. Dorůstá výšky (20 -) 30 - 40 (i 45)cm. Lodyha je bělavá. Listy mají klínovitý až vejčovitý tvar s plstnatou spodní stranou, délku 1,5 - 4cm a šířku 1 - 4cm. Kvete v klubku s až 12ti květy barvy nachové, kališní trubky je kratší než 5mm a koruna má velikost 4 - 6mm.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda.

Množí se semeny.

Marrubium anisodon

synonyma: *M. alternidens*, *M. kusnezowii*, *M. laricum*

oblasti: Afganistán, Dagestán, Írán, JV Evropa, Kaspické moře, Kašmír, Kavkaz, Kazachstán, Pákistán, Turecko

Roste od jihovýchodní Evropy přes Kavkaz po střední Asii jako trvalka. Pod zemí vytváří oddenek. Stonky jsou hranaté, zpravidla nevětvené, ochlupené a dlouhé 0,2 - 1,2m. Listy jsou široce vejčité až vejčitě kopinaté, asymetricky vykrajovaně zubaté, zelené, dlouhé 1,5 - 4,5cm, široké 1,5 - 4cm, báze je sbíhavá, spodní strana je šedě bílá, žilnatina asymetrická a řapíky jsou dlouhé 1,5 - 2cm. Květenství je až 20tikvěté, husté, listeny dlouhé 8mm, vlastní květy mají kalich trubkovitý s 5 - 10ti zuby, trubka má délku 4 - 6mm, 5 zubů je delších 1,5 - 3mm, zbytek do 1,5mm, koruna je bílá až nažloutlá, ochlupená, dlouhá 0,8 - 1cm, horní pysk je hluboce 2laločný a spodní téměř stejný. Plodem je podlouhlá 3úhlá tvrdka délky 2mm a šířky 1,2mm.

Marrubium aschersonii

Marrubium astracanicum

synonyma: M. brachyodon, M. goktschaicum, M. kotschy, M. kurdicum, M. noeanum, M. purpureum, M. purpureum var. kurdicum, M. turkeviczii

oblasti: Írán

Marrubium atlanticum

Marrubium ayardii

Marrubium bourgaei

synonyma: M. caricum

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 20 - 40cm. V přízemí mají listy kopist'ovitý tvar, lodyžní jsou eliptické s vroubkovanými okraji, dlouhé 2 - 2,5cm. Kvete bílými květy v klubku.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium catariifolium

Marrubium cephalanthum

synonyma: M. bornmuelleri, Stachys armena

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Celý je pokrytý bělavými chloupky. Listy mají okrouhlý kopist'ovitý tvar s malými vroubkami na okraji. Kvete bílými květy.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium cordatum

oblasti: Írán

Marrubium crassidens

oblasti: Írán

Existují vnitrodruhové taxony:

- var. brevidens
- var. crassidens

Marrubium cuneatum

synonyma: M. cuneatum var. spinulosum, M. gamodon, M. polyodon, M. radiatum

oblasti: Írán

Marrubium cylleneum

synonyma: M. candidissimum subsp. cylleneum, M. velutinum subsp. cylleneum

oblasti: JV Evropa

Pochází z jihovýchodní Evropy. Dorůstá výšky 30 - 50cm. Je pokrytý šedavými chloupky. Listy mají vejčitý tvar s vroubkovaným okrajem. Kvete bílými květy v přeslenech po 2 - 3ks.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium depauperatum

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 15 - 35cm. Celý je pokrytý šedými chloupky. Listy mají vejčitý tvar s vroubkovaným okrajem. Kvete bílými květy po 2 v přeslenech tvořícím klas.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium duabense

Marrubium echinatum

Marrubium eriocephalum

Marrubium fontianum

Marrubium friwaldskyanum

Marrubium glechomifolium

Marrubium globosum

synonyma: M. condensatum, M. faucidens, M. libanoticum, M. micranthum

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 15 - 40cm. Je pokrytý bílými chloupky. Listy mají kopistovitý tvar barvy šedé, žluté nebo bílé (díky chloupům) a pilový okraj. Kvete bělavými květy v půlkulovitě hlávce.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium heterocladum

Marrubium heterodon

synonyma: M. velutinum var. heterodon

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 15 - 25cm. Je pokrytý šedými nebo žlutými chloupky. Listy mají vejčitě kopistovitý tvar a vroubkovaný okraj. Kvete bílými květy v přeslenech.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium hierapolitanum

Marrubium incanum

oblasti: Itálie, JV Evropa

Pochází z jihovýchodní Evropy. Dorůstá výšky 30 - 60cm. Je pokrytá bílými chloupky. Listy mají vejčitý tvar s vroubkovaným okrajem. Kvete bílými květy v hlávce.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium kotschyi

Marrubium leonuroides

synonyma: M. affine, M. astracanicum

oblasti: V Evropa

Pochází z východní Evropy. Dorůstá výšky 20 - 40cm. Listy jsou ochlupené, mají ledvinovitý tvar a zubatý okraj. Kvete růžovými až fialovými květy pokrytými také chloupky.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium libanoticum

Marrubium litardierei

synonyma: M. africanum, M. africanum f. flavescens, M. candissimum subsp. africanum

Marrubium lutescens

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 20 - 30cm. Listy mají eliptický tvar. Kvete bílými květy.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium multibracteatum

Marrubium nanum

oblasti: V Evropa

Pochází z východní Evropy. Dorůstá výšky 9 - 15cm. Je pokrytý delšími chloupky. Listy mají obvejčitý tvar. Kvete světlorůžovými květy v přeslenech.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium parviflorum

synonyma: M. aellenii

oblasti: Írán

Marrubium peregrinum (Jablečník cizí)

synonyma: Atirbesia bracteata, M. affine, M. angustifolium, M. candidissimum, M. cive, M. creticum, M. flexuosum, M. odoratissimum, M. pannonicum, M. pauciflorum, M. peregrinum var. creticum, M. pestalozzae, M. praecox, M. remotum, M. rubrum, M. setaceum, M. uncinatum

oblasti: Česká republika, Německo

Dorůstá výšky (25 -) 30 - 60 (i 70)cm. Lodyha je pravidelně křížmostojně větvená a ochlupená. Listy jsou kopinaté až obkopinaté, mírně svrasklé, na bázi celokrajné a na spodní straně šedě plstnaté. Květenstvím je 6 - 20tičetný lichopřeslen, květy jsou bílé, mají kalich 5ticípý, konce špičaté, rovné, vně ochlupené, koruna má oba pysky z obou stran ochlupené a laloky dolního pysku jsou přibližně stejně dlouhé. Plodem je tvrdka na konci s dlouhým chlupem. Patří mezi chráněné druhy C1.

Vyhovují ji okraje cest, vinic, rumišť, atp.

Marrubium persicum

oblasti: Írán

Marrubium pestalozzae

Marrubium plumosum

synonyma: M. leonuroides var. plumosum

oblasti: V Evropa

Pochází z východní Evropy. Dorůstá výšky 10 - 20cm. Listy mají ledvinovitý tvar s vroubkovaným okrajem. Kvete růžovými květy v přeslenech.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium procerum

synonyma: M. ballotiforme

oblasti: Írán

Marrubium propinquum

synonyma: M. coerulescens, M. nanum

oblasti: Írán

Marrubium purpureum

synonyma: M. astracanicum, M. goktschaicum, M. turkeviczii

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 15 - 25cm. Listy jsou plstnaté, vrásčité, kulatého mírně ledvinovitého tvaru s vroubkovaným okrajem. Kvete nachově zbarvenými květy v přeslenech.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium rotundifolia

synonyma: M. rotundifolium

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 30 - 40cm. Lodyha je větvená a bílo ochlupená. Listy mají široce eliptický tvar, délku 4cm a jsou také pokryté bílými chloupky po okrajích. Kvete bílými květy v přeslenech.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium rotundifolium

Marrubium supinum

synonyma: M. sericeum, M. supinum var. boissieri

oblasti: Andalusie, Katalánsko, S Afrika

Pochází z jihozápadní Evropy a severní Afriky. Dorůstá výšky 15 - 80cm. Celý je pokrytý bílými chloupky. Listy mají ledvinovitý až okrouhlý tvar se srdčitou bází, délku i šířku 1 - 4cm a řapíky délky 1 - 3,5cm. Kvete červenofialovými květy v hlávkách, kalich je trubkovitý, dlouhý 5 - 7mm s 10ti žilkami a koruna má trubku délky 4 - 6mm. Plodem je tvrdka.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium thessalum

oblasti: JV Evropa

Pochází z jihovýchodní Evropy. Dorůstá výšky 30 - 50cm. Celá rostlina kromě vrchní strany listů je bíle chlupatá. Listy mají obvejčitý tvar s vroubkovaným okrajem. Kvete bílými květy v kulovitém přeslenu.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium trachyticum

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 20 - 30cm. Celý má bělavé zbarvení. Listy mají eliptický až kopinatý tvar s pilovým okrajem. Kvete bílými květy v paždí listů v přeslenech.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium vanense

Marrubium velutinum

synonyma: M. circinnatum, M. haussknechtii, M. parnassicum

oblasti: JV Evropa

Pochází z jihovýchodní Evropy. Dorůstá výšky 30 - 50cm. Jeho barva je nažloutlá. Listy má kulaté s vroubkovanými okraji. Kvete žlutými květy v hlávce.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium vulcanicum

oblasti: Z Asie

Pochází ze západní Asie. Dorůstá výšky 20 - 30cm. Celá rostlina je ochlupená. Listy mají okrouhlý tvar s pilovým okrajem a šedozelenou barvu. Kvete bílými květy.

Vyhovuje mu plné slunce a dobře propustná půda. Na zimu se musí chránit před vlhkostí.

Množí se semeny nebo dělením.

Marrubium vulgare (Jablečník obecný)

synonyma: M. album, M. apulum, M. ballotoides, M. germanicum, M. hamatum, M. uncinatum, M. vaillantii, M. vulgare subsp. apulum, M. vulgare var. apulum, M. vulgare var. caucasicum, M. vulgare var. gossypinum, M. vulgare var. lanatum, M. vulgare var. microphyllum, M. vulgare var. oligodon, Prasium marrubium

oblasti: Alabama, Aljaška, Andalusie, Arizona, Arkansas, Austrálie, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Delaware, Georgia, Havajské ostrovy, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Írán, Itálie, Jihoafrická Republika (JAR), Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kalifornie, Kansas, Katalánsko, Kentucky, Kolorado, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, Německo, Nevada, New Jersey, New York, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pákistán, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Severní Karolína, Střední střeozemí, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Roste ve střeozemí, Evropě a Asii jako trvalka, zavlečený byl so Severní Ameriky, jižní Afriky a Austrálie. Dorůstá výšky (0,15 -) 0,25 - 0,7 (i 1)m. Pod zemí vytváří křlovitý kořen s mnoha jemnými postranními kořínky. Lodyha je dutá, hranatá, ochlupená nepravidelně větvená nebo nevětvená a ochlupená. Vstřícné listy jsou vstřícné, vejčité, vroubkovaně zubaté, zvrásněné až svrasklé, zelené, ochlupené, dlouhé (1 -) 2 - 3,5 (i 5)cm, široké 1,1 - 4cm a na spodní straně také zelené a šedě ochlupené. Kvete bílými pyskatými květy ve 20 - 50ks lichopřeslenech v paždí listů, kalich je 10ticípý, má velikost 5 - 7 (i 8)mm, cípy mají zpětně zahnutou špičku, koruna má velikost 6 - 8,5 (i 9,5)mm, horní pysk na vnější straně chlupatý, střední lalok dolního pysku je delší než postranní a vně přisedle žláznatý. Plodem je tvrdka barvy tmavěhnědé a lesklé. Vydává jablečnou vůni. Patří mezi léčivé byliny. Patří mezi chráněné rostliny C1.

Vyhovuje ji plné slunce s lehkou půdou s pH 6,5 - 7,3, rumišťe, kameny, atp. na pustých místech.

Marrubium weneri

Marrubium womnowii

Marrubium x bastetatum

synonyma: M. x juanii, M. x negretense, M. x segobricense, M. x wilkommii

Marrubium x paniculatum

synonyma: M. x remotum

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K601.php>

<http://bylinky.atlasrostlin.cz/jablecnik-obecný>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jable%C4%8Dn%C3%ADk_obecn%C3%BD

<http://www.celostnımedicina.cz/jablecnik-obecnı-marrubium-vulgaris.htm>

<http://www.kadel.cz/skalnicky/t/kvResult.asp-Rod=Marrubium.htm>

<http://www.zlatobyl.cz/agrotech-byliny-4.html>

<https://www.rostliny.net/>